

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Možnosti a využití pastorální teologie v posttraumatickém týmu HZS ČR

Autor práce: Bc. Tomáš Kubeš

Obor studia: Teologie služby

Posudek vypracoval: Mgr. Lucie Kolářová, Dr.theol.

Datum: 16. 05. 2017

Předložená diplomová práce propojuje ve své teoretické části znalosti o práci Hasičského záchranného sboru ČR, zejména jeho tzv. psychologické služby, s obecně psychologickou problematikou stresu (traumatu, krize traumatické události a posttraumatické stresové poruchy) a s poznatky pastorální teologie, týkajícími se zejména prvků pastorační práce, které by byly využitelné pro konkrétní práci v institucionalizovaném prostředí posttraumatického týmu HZS (diakonie, charitativní služba, metoda *vidět – posoudit – jednat*). Praktická část je pokusem ověřit a porovnat východiska a nosné myšlenky, představené v jednotlivých kapitolách diplomové práce; soubor otázek dotazníkového šetření se tudíž týká psychosociální pomoci z hlediska posttraumatického týmu, resp. pastorální teologie.

V obsáhlém úvodu autor přesvědčivě rozvádí vlastní motivaci k sepsání specifického tématu, přičemž tuto jeho explikaci lze zároveň chápat i jako pozoruhodný doklad hermeneutického procesu, kdy se téma rodilo „zdola“, z praxe, a od svého nositele jako by samo vyžadovalo hlubší porozumění a kontextuální vhled. Cíl práce je však formulován zbytečně rozvlekle (65 slov – celý předposlední odstavec na s. 10) a navíc se v úvodu nacházejí i další paralelní vyjádření, jež konečný cíl taktéž implicitně sledují, avšak explicitně k němu vztažena nejsou („*Pro mne zásadní myšlenka celé práce je představení a přiblížení...*“; „*Pokud by má práce přispěla k odstranění předsudků, které mohou být vzbuzovány, pak bych mohl označit své úsilí za opodstatněné a svou práci za přínosnou*“ – s. 10). Přesto je zřejmé, že Kubeš se pohybuje v oblasti, které rozumí, a sám nemá pochybnosti o tom, co svou prací sleduje a co chce dokázat (společným jmenovatelem jeho vlastních zdůvodnění, proč pociťuje jako nutné dané téma rozpracovat a pochopit, je průběžně a opakovaně deklarovaná touha pomáhat těm, které je třeba „*vrátit zpět do života*“ (s. 11) Stanovenému cíli odpovídá struktura práce, jednotlivé kapitoly na sebe navazují a otázky spojené s vytyčenými dílčími tématy jsou postupně zodpovídány se zřetelem k celkovému záměru diplomové práce.

Po obsahové stránce považují předloženou práci za zdařilou. Autor systematicky mapuje poznání v té které oblasti, s věcnou správností poznatky analyzuje, třídí, porovnává a kategorizuje, ale hlavně je dokáže průběžně zasazovat do celkového kontextu. Nepředkládá samoučelné dlouhé pasáže, které by se záměrem práce souvisely jen vnějškově a zásadně se neodchyluje od epistemologické linie, kterou si sám stanovil. To lze hodnotit o to pozitivněji, neboť jeho syntéza je víceúrovňová: vše integruje jak bezprostředně v rámci dílčí, právě sledované oblasti (hasičství, psychologie zátěžových situací, pastorační metody), tak zároveň vždy i s teologickým přesahem, sledujícím podstatu nezištné pomoci, bliženeckou lásku (viz např. myšlenka, že prospěchářství a zištnost kazí výsledky pomáhání druhému člověku, které se má dít primárně z lásky – s. 61). Autor sám je v textu výrazně zastoupen (např. označuje sám sebe za *konstantně nedokonalého křesťana* – s. 53), často vyslovuje svůj názor či postoj k uvažované myšlence a nezdířka se odvolává na prožitou praxi („*... Z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že pouhé naslouchání a doprovázení odbourá u člověka počáteční nejistotu...*“ – s. 40). Kriticky vyhodnocuje a posuzuje analyzovaný materiál a

dokáže tak „čelit“ zdrojům, s nimiž pracuje („*Pokud si blíže prostudujeme a porovnáme vše s definicemi, ..., musíme konstatovat, že pro jednu činnost je častokrát použito více odlišných pojmenování a nebo obráceně, že různé názvy pod sebou skrývají tytéž nebo jen velmi špatně diferencovatelné rozdíly*“, s. 38).

Po formální stránce práce vykazuje některá pochybení. Rozsah, formát textu a technická úroveň jeho zpracování jsou v zásadě odpovídající, avšak chyby se vyskytují v bibliografických citacích a odkazech. Systematické odlišení mezi odkazy na přímý citát, resp. parafrázi není spolehlivě dodržováno – někdy jsou parafráze odkazovány jako přímé citáty (chybí tedy uvozující „Srov.“ – např. odkaz č. 4, 5, 14, 20, 52, 70 a mnohé další). V této souvislosti se objevují ještě další drobné nedostatky, které narušují přehlednost (např. když je číslo odkazu umístěno v textu ještě před citátem – č. 19, zatímco jinde je standardně umísťováno na konci citátu), jejich četnost však není velká.

Také z hlediska jazykového není text prost chyb (např. „*by bude*“ – s. 10; „*disciplin*“ – s. 10; „*individuální*“ – s. 19; „*z Linzu*“ – s. 46; „*mě*“ namísto tvaru pro 3. p. – s. 44 aj.) a překlepů. Daleko nejfrekventovanější jsou však chyby v interpunkci, které se vyskytují průběžně v celém textu; přičemž špatně umístěná a ještě častěji chybějící čárka ztěžuje v důsledku správné pochopení vět (např. chybějící čárka před „*... a výsledkem*“ – s. 10, třetí odstavec) a může někdy ovlivnit porozumění významovým souvislostem. Obdobně nelze považovat za ideální ani stylistickou úroveň předložené práce: neobratné formulace, zbytečná mnohomluvnost, samoučelná košatost – to jsou jen některé z charakteristik, které by u mnoha vět a pasáží bylo možno uvést (např. „*nemá na ni cenu a význam něco měnit*“; „*postupoval jsem v souladu a na základě, který byl vystaven z odborných příprav a řádů*“ – s. 7). Míra a závažnost těchto nedostatků není však taková, že by zásadním způsobem ohrožovala celkovou velmi dobrou úroveň práce.

Diplomovou práci Tomáše Kubeše doporučuji k obhajobě.

Lucie Kolářová